

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în subprogram în anul 2024

COORDONATELE MODERNIZĂRII SOCIAL ECONOMICE, POLITICE, ADMINISTRATIVE ȘI CULTURALE ÎN MOLDOVA, BASARABIA, RASSM, RSSM ȘI REPUBLICA MOLDOVA ÎN CONTEXT REGIONAL ȘI EUROPEAN (STUDII, DOCUMENTE, SINTEZE)

(denumirea subprogramului)

Codul subprogramului **010401**

Pe parcursul acestei etape cercetătorii din cadrul subprogramului au realizat scopul și obiectivele preconizate la începutul anului 2024. Cercetătorii perioadei medievale au identificat documente de arhivă, tratate, studii și articole, care urmează a fi utilizate în etapele ulterioare în vederea realizării monografiilor, studiilor, materialelor și documentelor, referitoare la modernizarea Țării Moldovei în secolul al XVII-lea și începutul secolului al XIX-lea. S-au identificat problemele controversate ale istoriei pentru fiecare temă și au fost discutate în cadrul subdiviziunii. S-au elaborat planurile monografiilor și au fost discutate conceptele de studii și materiale/documente. În urma discuțiilor au fost oferite sugestii, iar drept rezultat planurile au fost îmbunătățite. Rezultatele incipiente de cercetare au fost diseminate în conferințe, simpozioane, emisiuni radio/tv, lecții publice. Cercetătorii din cadrul subprogramului s-au aflat în contact permanent cu instituțiile de învățământ preuniversitar. În această etapă au fost editate creștomatii și note de curs. O componentă importantă pentru această etapă a fost pregătirea pentru tipar a culegerii de documente privitoare la istoria războiului ruso-turc din 1806-1812 și a Catagrafiei din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea.

Cercetătorii perioadei moderne a Basarabiei, pe parcursul anului 2024 de realizare a subprogramului, au identificat și cercetat istoriografia problemelor formulate în planul individual de activitate, au selectat și analizat sursele inedite de arhivă și au elaborat o serie de studii pe care le-au diseminat în cadrul manifestărilor științifice naționale și internaționale, în publicații științifice și de popularizare a științei. Rezultatele științifice obținute evidențiază stabilirea coordonatelor și aspectelor mai puțin cunoscute ale proceselor de modernizare instituțională în Basarabia în secolul al XIX-lea – înc. sec. XX, sub aspect social, național, economic, administrativ, cultural și științific. De asemenea, procesele de modernizare din Basarabia în perioada menționată au fost studiate și din punct de vedere al percepției lor în societate, atât a celei din interiorul teritoriului dintre Prut și Nistru, cât și din afara acestui areal. Au fost analizate și prezentate recomandări la elaborarea concepției și structurii monografiilor și culegerilor de studii și documente ce urmează a fi elaborate de echipa de cercetători în cadrul proiectului, precum și la articolele prezentate spre publicare de către aceștia în diverse reviste din țară și de peste hotare, inclusiv cu factor de impact.

Cercetătorii perioadei contemporane au fost antrenați activ în realizarea obiectivelor subprogramului prin abordarea problemelor de istorie contemporană ce au vizat, în particular, caracteristicile istorice, reperele istoriografice și teoretico-științifice, dificultățile, ritmurile și limitele, etapele de modernizare în spațiul istoric al Republicii Moldova în context regional și european. Activitatea de cercetare și elaborare a compartimentelor a început cu discutarea și aprobarea planurilor individuale, formularea sarcinilor și obiectivelor cercetării. Documentările realizate în arhive și biblioteci au constituit structura istoriografică și documentară a compartimentelor elaborate pe parcursul perioadei raportate, a publicațiilor realizate în ediții periodice naționale și internaționale, monografiilor și colecțiilor de studii publicate în Republica Moldova și peste hotare, a comunicărilor prezentate la conferințele științifice naționale și internaționale, și a participărilor la emisiunile tematice de popularizare a rezultatelor științifice la radio și TV. Pe parcursul anului, au fost organizate două conferințe științifice, trei conferințe științifico-practice, două conferințe cu participare internațională și o conferință științifică internațională. Aceste evenimente au reflectat un efort constant și susținut de aprofundare a cunoașterii istorice, contribuind atât la elucidarea fenomenelor și proceselor de modernizare din perioada contemporană, cât și la promovarea și diseminarea rezultatelor științifice pe plan național și internațional.

Summary of the activity and results obtained in the subprogram in 2024

COORDINATES OF SOCIAL, ECONOMIC, POLITICAL, ADMINISTRATIVE AND CULTURAL MODERNIZATION IN MOLDOVA, BESSARABIA, RASSM, RSSM AND THE REPUBLIC OF MOLDOVA IN REGIONAL AND EUROPEAN CONTEXT (STUDIES, DOCUMENTS, SYNTHESSES) (subprogram name)

Subprogram code **010401**

During this stage, the researchers within the subprogram achieved the goal and objectives expected at the beginning of 2024. Researchers of the medieval period identified archival documents, treatises, studies and articles, which are to be used in subsequent stages in order to produce monographs, studies, materials and documents, relating to the modernization of Moldova in the 17th and early 19th centuries. Controversial issues of history were identified for each theme and discussed within the subdivision. Monograph plans were developed and the concepts of studies and materials/documents were discussed. Following the discussions, suggestions were offered, and as a result the plans were improved. The incipient research results were disseminated in conferences, symposia, radio/tv broadcasts, public lessons. Researchers within the subprogram were in permanent contact with pre-university education institutions. Chrestomathies and lecture notes were edited at this stage. An important component of this stage was the preparation for printing of the collection of documents regarding the history of the Russo-Turkish War of 1806-1812 and the Catagrophy of the second half of the 18th century.

Researchers of the modern period of Bessarabia during the 2024 year of implementation of the subprogram identified and researched the historiography of the problems formulated in the individual activity plan, proceeded to the selection and analysis of unpublished archival sources and developed a series of studies that they disseminated within the framework of national and international scientific events. The scientific results obtained relate to establishing the coordinates and lesser-known aspects of the institutional modernization processes in Bessarabia in the 19th century – beginning of the 20th century, from a social, national, economic, administrative, cultural and scientific perspective. Also, the modernization processes in Bessarabia during the mentioned period were studied from the point of view of their perception in society, both within the territory of Prut and Dniester, and abroad. The section discussed and made recommendations for developing the concept and structure of the monographs and collections of studies and documents to be developed by the research team within the project, as well as for the articles submitted for publication by each member in various journals in the country and abroad, including those with an impact factor.

Researchers of the contemporary period were actively involved in achieving the objectives of the subprogram by addressing contemporary history issues that targeted, in particular, historical characteristics, historiographical and theoretical-scientific landmarks, difficulties, rhythms and limits, stages of modernization in the historical space of the Republic of Moldova in a regional and European context. The research and development activity of the compartments began with the discussion and approval of individual plans, the formulation of research tasks and objectives. The documentation carried out in archives and libraries constituted the historiographical and documentary structure of the compartments developed during the reported period, the publications made in national and international periodicals, the monographs and collections of studies published in the Republic of Moldova and abroad, the communications presented at national and international scientific conferences, and the participation in thematic broadcasts to popularize scientific results on radio and TV. During the year, two scientific conferences, three scientific-practical conferences, two conferences with international participation and one international scientific conference were organized. These events reflected a constant and sustained effort to deepen historical knowledge, contributing both to the elucidation of modernization phenomena and processes in the contemporary period, and to the promotion and dissemination of scientific results nationally and internationally.